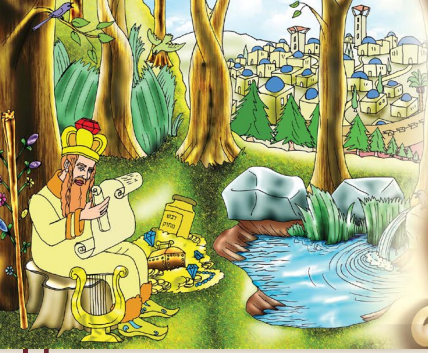

מתיקות השבת

יו"ל ע"י ישיבת חיים של תורה - לובלין פניה"ק ירושלים ת"ו | בראשות הגאון רבי מנחם ברוך יאזעו שליט"א תלמידו של מרן פוסק הדור בעל 'שבת הלוי' זצוק"ל

◆ משיחורנו של מורינו ראש הישיבה שליט"א ◆

לפרנס את הגוף או את הנשמה?

"וַיֵּשֶׁב אֶת הַיַּם לְחַרְבָּהּ וַיִּקְעוּ הַיָּמִים."
 אָמְרוּ חַז"ל (פְּסוּחִים ק"ח), 'קָשִׁין מְזוֹנְתֵינוּ שֶׁל אֶדָם פְּקוּרֵיעַת יַם סוּף'. פְּתוּבוּ הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, שֶׁיֵּשׁ מְזוּן לְגוּף וַיֵּשׁ מְזוּן לְנֶשְׁמָה, וַיֵּשׁ עַל פֶּה מְרִיבָה תְּמִידִית בְּנַפְשׁוֹ שֶׁל הָאָדָם - שֶׁהַחֲמִרְיּוּת שֶׁל הָאָדָם מוֹשֶׁקֶת אוֹתוֹ לְזוּן לְזוּן אֶת גּוּפוֹ, וְרוֹחֲנֵיהֶנּוּ מוֹשֶׁקֶת אוֹתוֹ לְהִשְׁתַּיֵּג מְזוּן לְנֶשְׁמָתוֹ. וְאֶדָם שְׁנוֹתָן מְזוּן רַק לְגוּפוֹ, הוּא מְרַגֵּשׁ רִיקְנוּת גְּדוּלָה וְאִין לוֹ טַעַם וְחַיִּית בְּחַיִּיו, וְהַעֲבוּדָה שֶׁל הָאָדָם הִיא לְאַזְן בֵּין הַגּוּף לְנֶשְׁמָה.

זוהי ויכל לבא להקרת הטוב לה' שפרא את המאכלים הללו.

הקרת הטוב לשכינה

וּכְמוֹ שֶׁמְצִינּוּ (אס) בְּרַב יוֹסֵף, שֶׁכְּשֶׁהָיָה שׁוֹמֵעַ אֶת קוֹל צְעָדֶיהָ שֶׁל אָמוֹ, הָיָה אוֹמֵר 'אֶקוּם מִשְׁכִּינָה, מִפְּנֵי שֶׁאֶדָם מְפִיר טוֹבָה לְאָמוֹ - שֶׁכַּלְפֵּיהָ הוּא חֵשׁ הַיֵּטֵב בַּחֶסֶד שֶׁהִיא גְּמְלָה עִמּוֹ שֶׁחֲרָף לְהַאֲכִילוֹ וּלְגַדְלוֹ - הוּא יְכוֹל דָּרָךְ כֶּן לְבֹא לְהַקְרַת הַטוֹב גַּם לְשִׁכְנָה הַקְּדוּשָׁה, הַקְּב"ה, שֶׁהֵיטֵב אֶתוֹ בְּיֹתֵר אֶף עַל פִּי שֶׁהַדָּבָר לֹא נִכְרָ לְעֵינֵינוּ הַגְּשָׁמִית שֶׁל הָאָדָם.

וּבְמִסְקֶת קְדוּשִׁין שֶׁנִּינוּ לְגַבֵּי הָאֵשׁ, אֶת תְּלָשׁוֹן 'הָאֵשׁ מְקִדָּשׁ', מִפְּנֵי שֶׁתְּפִקִּידוֹ שֶׁל הַבַּעַל הוּא לְקַדֵּשׁ אֶת הַחֲרָף וְהַגְּשָׁמִיּוּת שֶׁבְּבִיט וּלְגַמֵּד אֶת הָאֵשׁ דַּעַת שֶׁל יְרֵאת שָׁמַיִם וְאֶהֱבַת ה' - כְּדִי שֶׁהִיא תְּדַלֵּל דַּעַת מִבְּעֵלָה וְתִשְׁקָה אֶת הַדַּעַת הַזֶּה לְבִנְיָהֶם וּלְבִנְיֹתֵיהֶם.

וְהַתּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף כּוֹתֵב שֶׁאֲכִילַת שֶׁבֶת הִיא הַאֲזָן - שֶׁהִיא מְזוּן גְּשָׁמִי אֶף גַּם הַנֶּשְׁמָה הַנְּהִיט מִמֶּנּוּ. וּמוֹסִיף בַּעַל הַתּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף שֶׁהַצְּדִיקִים נִקְרָאִים שֶׁבֶת (ויה"ק ח"א דף קמ"ד), מִשּׁוּם שֶׁהֵם מְחַבְּרִים בֵּין הַגְּשָׁמִיּוּת לְרוּחַנִּיּוּת וּמְלַמְּדִים אֶת תְּלַמִּידֵיהֶם שֶׁה' בְּרָא אֶת הַגְּשָׁמִיּוּת בְּשִׁבִיל לְבֹא מִמֶּנּוּ לְרוּחַנִּיּוּת.

הקנה לסעודה

וְלָכוּ, כִּשְׁאָדָם מִתְּאֵוָה לְמֵאֲכָל עֵרֵב, יַעֲמֵד קֶדֶם כָּכוּן לִפְנֵי ה' וַיֹּאמֶר: 'רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי אוֹהֵב אוֹתָהּ מֵאֵד מֵאֵד'. וְאֶף עַל פִּי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ בְּלִבּוֹ שֶׁאִין לוֹ אֶהֱבַת ה' אֱמִתִּית, בְּכָל זֹאת וַיִּשְׁפֹּךְ מַלְיָם שֶׁל אֶהֱבַת ה' וַיֹּאמֶר: 'כַּעַת אֲנִי רוֹצֵה לְאָכַל מִשְׁהוּהוּ כְּדִי לְהַרְגִיעַ אֶת גּוּפִי, וְאֲנִי יֹאחֵב אוֹתָהּ בְּסִבַּת הַמֵּאֲכָל הָעֵרֵב הַזֶּה שֶׁאֵתָהּ נוֹתֵן לִי'. וְלֵאחֲרָי אֲכִילָתוֹ וַיִּשְׁפֹּךְ הַרְבֵּה מַלְיָם שֶׁל הַקְּרַת הַטוֹב לָהּ, וּבְכֶן הוּא קָדַשׁ אֶת הַמֵּאֲכָלִים הַגְּשָׁמִיִּים שֶׁאֲכַל וְאֵת הַגְּשָׁמִיּוּת שֶׁנוֹסְפָה לְגוּפוֹ מִכֶּן.

איך נעורר את הלב?

יְכָה הוּא בְּכָל אֲכִילָה וְשִׁתְיָה שֶׁאָדָם אוֹכֵל וְשׁוֹתֵה בְּבִיטוֹ, עָלָיו לְבֹא מִכֶּן לְאֶהֱבַת ה'. שְׁעַל כֵּן חַז"ל (בְּרַכּוֹת ל"ה) תִּקְנוּ לָנוּ לְבַרְךָ 'בְּרִיכוֹת הַנְּהַנִּין' עַל כָּל מֵאֲכָל קֶדֶם שֶׁאָנוּ אוֹכְלִים אוֹתוֹ, אֶף עַל פִּי שֶׁלְקָאוֹרָה אִין טַעַם לְבַרְךָ כֵּל זְמַן שֶׁהָאָדָם עֵזוּן לֹא הִנָּה מִהַמֵּאֲכָל, אֲלֵא מִשּׁוּם שֶׁחַז"ל רְצוּ לְגַמֵּד אוֹתָנוּ לְשִׁפְךָ בְּפִינוּ מַלְיָם שֶׁל הַקְּרַת הַטוֹב לָהּ קֶדֶם הָאֲכִילָה וְלֹא רַק לְאַחֲרֶיהָ.

וְהַגַּם שֶׁהָאָדָם אוֹמֵר אֶת הַמַּלְיָם שֶׁל הַקְּרַת הַטוֹב לָהּ בְּלִי הַרְגָּשָׁה אֱמִתִּית בְּלִבּוֹ, לֹא יִזְלַל בְּמַלְיָם אֲלוֹ הַיּוֹצֵאוֹת מִפִּינוּ, כִּי כֶּן הוּא טֹבֵעַ הָאָדָם - שֶׁשֶׁמְּצוּצָא מִפִּינוּ מַלְיָם מִסְפָּר פְּעֻמָּיִם, הַדָּבָר גּוֹרֵם לוֹ הַרְגָּשָׁה אֱמִתִּית בְּלִבּוֹ וְהוּא מִתְחַבֵּר לָמָּה שֶׁהוּא מוֹצִיא מִפִּינוּ.

מתיקות הניסים

— מכתבים למערכת —

מנפנן? ישיגי החתן והיטיב?

כְּאִשֶּׁר עֲמַדְתִּי בְּעֵרֵב חַתְּנֵי עֲמַדְתֵּי בְּפִנֵי בַּעֲיָה, שְׁהוּרִי וְהוּרִי אֲשֵׁתִי לֹא הָיוּ בְּעָלֵי אֲמֻצָּעִים וְלֹא יְכַלּוּ לְתֵת לִי כֶּסֶף עֵבוֹר הַרְהִיטִים, וְלֹא הָיָה לִי שׁוּם רְהִיט לְקִרְאוֹת הַחַתְּנָה. מֵאַחַר וַיּוֹם הַחַתְּנָה הַתְּקוּבָה, נִסְעָתִי לְמַעֲרַת הַמַּכְפֵּלָה וְשֵׁם הוֹדִיעִי לָהּ עַל שְׁנֵתָן לִי שְׂדוּךְ טוֹב וּבִקְשָׁתִי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ שֵׁיטָן לִי מִמּוֹן בְּרוּחַ עַל מִנַּת לְקִנוֹת רְהִיטִים.

מִכֵּיוֵן שֶׁשֶׁקְּעֵתִי בַּתְּפִלָּה, לֹא הִבְחַנְתִּי בְּכֶן שֶׁהַזְּמַן חוֹלֵף וּלְפַתֵּחַ רְאִיתִי שֶׁכָּבֵר עֵבֵר רִבְעֵי שָׁעָה מֵאֵד הַשָּׁעָה שֶׁהָנָה קָבַע לָנוּ לְחֹזֵר לְאוֹטוֹבּוֹס. חֲפִשְׁתִּי אֲנָשִׁים שֶׁכָּסְעוּ אֶתְנָן וְלֹא מְצָאתִי אֶף אֶחָד מֵהֶם. יְצִאתִי חוֹצֵץ, אֶף הַשׁוֹמְרִים שֶׁעֲמַדוּ שָׁם הוֹרוּ לִי לְהַכְנִס מִיָּד פְּנִימָה כִּי יֵשׁ אֵימִים מִצַּד הַמַּחְבָּלִים.

נִבְחַלְתִּי מֵאֵד, כִּי בְּאוֹתָהּ תְּקוּפָה הָיָה הַרְבֵּה סְגוּעִים, רַח"ל, וְאֶחָד מֵהַקְּרַבְנוֹת הָיָה חֲתָן בְּעֵרֵב חֲפָתוֹ. לָכוֹן כְּבִיתִי שֶׁם הַרְבֵּה לָהּ שֶׁיִּצְלֵל אוֹתִי וְאֵת כָּל הַיְּהוּדִים שֶׁבְּסָבִיבָה שֶׁלֹּא נִזְקָו, וְאֵז תוֹךְ כְּדִי תְּפַלְתִּי, הִבְחַנְתִּי שֶׁיֵּשׁ דְּבָרִים יוֹתֵר חֲשׁוּבִים מִמֶּרְהִיטִים שֶׁצָּרִיף לְהַתְּפַלֵּל עֲלֵיהֶם, כִּי עֵרֵב לִי בְּכָל שְׁאֵשָׂאֵר בְּחַיִּים.

כְּעֵבֵר כְּשֶׁעֲתִים שֶׁאֲנִי עוֹמֵד שָׁם בַּחֶסֶד גְּדוּל, הַגִּיעַ לִּשְׁמֵי יְהוּדִי שֶׁשָּׁמַר מִיְּמֵי מִיְּכָאֵל, וּכְנִרְאָה מִפְּנֵי שֶׁהוּא רָאָה שְׁחֹזִית מוֹכַחַת עַל שִׁבְרוֹן לְבִי, הוּא הֵאִיר לִי פְּנִים וְהַתְּעַנָּן בְּשִׁלוּמִי. וּמִכֵּיוֵן שֶׁלֹּא הָיָה לִי נַעִים לְסַפֵּר לוֹ שְׁבִכְתִּי מִפְּחַד עַל חַיִּי, וּבִקְרַט שָׁהָה הַגִּיעַ לְכָאוּן נִתָּן לִי לְהִבְטִין שֶׁכָּבֵר עֵבֵר חֲשֵׁשׁ הַסְּכָנָה. לָכוֹן סִפְרֵתִי לוֹ רַק שֶׁבִּאתִי לְהַתְּפַלֵּל כָּאוּן שֶׁהִקְבֵּה יִתְן לִי כֶּסֶף עֵבוֹר הַרְהִיטִים, מִפְּנֵי שֶׁלְהוּרִי אִין כֶּסֶף לָזֶה. וְכַעֲדוֹ שְׁבוּעַת דְּרִיזוֹן תִּתְקַם חַתְּנֵי בַּע"ה, וְאִין לִי אֶפְלוּ אֶת הַרְהִיטִים הַמְּקַרְחִים לִי בְּיֹתֵר.

ר' מִיְּכָאֵל גְּלַה רַחֲמָנוֹת כְּלִפֵּי, וְחָשַׁב בְּדַעַתוֹ מֵה אֲפִסְרָה לְעוֹר לִי. וְהִנֵּה לְפַתֵּחַ הוּא הַתְּמַלֵּא בְּשִׁמְחָה, וְאָמַר לִי: 'יֵשׁ לִי חֶבֶר שְׁמִחָתִי גְּמִ"ח לְהוֹאוֹת כְּסָפִים עִם תְּנָאִים חוֹמִים בְּמִתָּה, אָבֵל הוּא מְלוֹךְ רַק לְמִי שֶׁהוּא מְכִיר, אֵז אֲנִי יִקַּח מִמֶּנּוּ אֶת כְּסוּם הַחֲלוּאָה שֶׁאֵתָהּ צָרִיף, וּבְמִשְׁךָ הַזְּמַן תְּחַזִּיר לִי לְאֵט לְאֵט כְּפִי יְכַלְתִּיר'.

כְּמוֹכֵן שְׁמִחָתִי מֵאֵד מִהַרְעִיזוֹן וְהוֹדִיעִי מִרוֹאֵשׁ הַלַּה הַרִים מִיָּד טְלַפּוֹן לְחַבְרָה, שֶׁהַסְּכִים לְהַלּוֹת כִּמְשַׁע עֲשָׂרָה אֲלֶף ש"ח, וְר' מִיְּכָאֵל לָקַח אוֹתִי בְּרַכְּבוֹ לְבִיתוֹ שֶׁל בַּעַל הַגְּמִ"ח וְשֵׁם קְבֻלָּתִי אֶת כָּל הַסְּכוּם. לְקַחְתִּי מֵר' מִיְּכָאֵל אֶת מִסְפַּר הַטְּלַפּוֹן

הַמְּשַׁךְ הַמַּעֲשָׂה בְּעִמּוֹד ד'

קשר אישי עם ה'

לכן ראוי לומר לה' לפני האכילה: 'רבונו של עולם, אני רוצה לאהב אותך לכל הפחות כמו שאני אוהב את המאכלים הללו שאני נמשח עליהם'.

והנביא אומר "והיה ביום ההוא גם ה' תקרא אישי ולא תקרא לי עוד בעל", הינו שנקרא לקב"ה "אישי", מושג שיהיה לנו קשר חזק ואמין עם ה' כ'קשר אישי' שיש לאדם לדרבנים שהוא מאד קשור עליהם.

וכמה שאדם אוהב את האכל, עליו להבין שעל אחת כמה וכמה ראוי לו לאהב את ה' ב'יתר שאת וב'יתר עו, כי האכל הוא הרי בריאה שה' ברא. ואם אדם יאהב את ה' יותר מהאכל שהוא ברא עבורו, הרי שה' 'עניקו ונתן לו מאכלים נוספים, וחלילה להפך להפך'.

מה יתרון בהבד?

וכמו כן בכל תאנה גשמית, כגון שאדם אוהב זקב וכסף, עליו להשפיל ולהבין שככל שהוא אוהב את הכסף והזקב - עליו לאהב ב'יתר שאת

את הקב"ה שברא אותם. וכתוב "ועפרת זהב לו", שאצל שלמה המלך הזקב היה נחשב לעפר.

כי שלמה מילפנו למד בחקמתו את בני דורו שאין ערוף לחקר הזקב, שכן בשביל פאר ויפי אפסור להשתמש בחקמים אחרים שהם חקויים של זקב ואבנים טובות, והם יפים עקב ו'הלומים בעצמם ואף יותר מהם. ובנוסף, שלמה למד שהזקב תיקר באמת הוא ה'עפר' של הקבר שבו האדם ניחח לחיי נצח עד תחילת המיתים - אם השפיל כל ימיו לעבד את ה' כראוי.

עבודה אמיתית או מזיפת?

בביתו ובלכתו בדרך, ויכנס "בכל דרכי דעהו". וכגון כשפוזרים מנגדים יזכיר את חסד ה' שנתן לנו בנגדים, וכן יזכיר את הנגדים שיש בעולם הבא - ששם הנגדים מלוים את האדם לנצח, וכן על זה הדרך יזכיר את ה' על כל דבר.

וכן יוכל לעסוק בתורה לשמה, וכשילמד את התלמוד לבין שהאמונה אינם הקדושים לא דברו על דברים גשמיים פאכילה ושתיה - אף על פי שלפעמים מוזכרים נושאים פאלו בגמרא - אלא יבין שכל עסקם היה פ'עניני העולם הבא, וגם כשדברו על אכילה ושתיה וכדומה, כל פננתם הייתה לרפש דרך פה חיי עולם הבא.

לה ערו. והרי היא דומה לאדם ששוכר פועלים לשפץ את ביתו, וכשסימו את עבודתם והלכו לביתם הוא גלה שכל עבודתם הייתה מזיפת ומיחצונות עולה בייב לתוף הבית והרצפות נשברות וכדומה.

לחיות את ה' כל היום

כה שנינו באבות (בט), שעבודת ה' של היהודי דומה לפועל שמתפקידו למלאות את מלאכת בעל הבית, ולכן עלינו להזהר לעשות את מלאכתנו נאמנה, פדי שלא תאחו אותנו בושפה ליום הדין. ולכן, על האדם לזכור את ה' ולדבר מגדלתו ומחסדיו בכל עת, בשבתו

בעבודת ה', על האדם להפיר פ'ערו עצמו ולא להחזיק עצמו לאדם לא הגון, פי אם אינו מעריך את עצמו הוא נדמה לאדם שקבל הרבה פסף והוא חושד שפסף מזיף, ולכן הוא משליכו לאשפה פ'עוד שהוא אמת ו'לא מזיף. כה אדם שאינו מעריך את עצמו ואת מעשיו הטובים, הרי שבסבת פן הוא מרפה מעבודת ה' ומפסיד את עולמו.

לעמית זאת, אכן צריך להשתדל תמיד לעבד את ה' עם מידת האמת ולא מהשפה, ולחזק פמצינת אנשים מלפדה - פדי שלא יגלו לו בעולם הבא שכל עבודתו הייתה מזיפת ושאינו

מתיקות תכלית החיים

בציור שבכותרת הגליון: דוד מלפנו יושב ועוסק בתורה וכתב שירי הודאה לבורא יתברך והכסף והזהב ושאר פ'ענוגות עולם הזה פ'נחים לפניו כדברים פ'סלים וכפסר הארץ. ומפנו למד שלמה בנו ללמד את בני דורו שהזהב נחשב פ'עפה. כמו שכתוב "ועפרת זהב לו".

מדוע הזהב נחשב בימי שלמה לעפר הארץ?
מהי הפרישות הנדרשת מהיהודי ואף נגיע לכך?

על פה, במאמר: 'לפרנס את הגוף או את הנשמה?' ובמאמר: 'מי שבעולם הזה?'

בציור שלפנינו: הפועלים הגויים יוצאים מביתו של ר' ראובן. והם צוחקים ביניהם על הרמאות שרמו את בעל הבית ועשו לו עבודה רעה. ור' ראובן נבהל מתוצאות עבודתם, פפי שפ'נר שארונות המטבח נוסים לפל, ובנו האחד מגלה שהביב עולה בבית. ובנו השני פ'מעט נופל מהרצוף שנשבר בכל מקום. ובנו השלישי רוצה להדליק את המזגן ומקדם אותו פ'פצי חשמלי.

כמה אנו עלולים להיות דומים לעובדים הרמאים הללו?

על פה, במאמר: 'עבודה אמיתית או מזיפת?'

עצות מתוקות

דוד מלכנו אומה "אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בניו בו, אם ה' לא ישמר עיר שוא ישקד טומרו". ויש לדיק מפסוקים אלו, שראוי ורצוי לעשות השתדלות ולהממדי בנינו ושומרים לביתו - שכן משמע כאן שיש בנינו ושומרים, ודוד מלכנו לא מצין שיש בקר חסרו, ואדרבה קר ראי לעשות, אלא שדוד מלכנו מלמדנו כאן שגם כאשר האדם משתדל בבניה ובשמירה, לא יוכל להצליח ללא עזרתו יתברך..

מתוקות שחי

רבונו של עולם, זכנו לשים את כל מקטננו בק לבד, וגם מה שאני מחבבים לעשות ולהשתדל להצליחננו, נעשה זאת מתוך ידיעה ברורה שלולי עזרתך לא נוכל להצליח, ולא נוכל להטיב לנו או לבני ביתנו אפילו מעט שבמעט, ואתה תעורר את רחמיך עלינו, ותחן אותנו ואת בני ביתנו ואת כל עמך בית ישראל בחיים ארבים, בבנים ובנות ובקרקע ופשע לעבודתך ולאהבהך, אמן סלה.

בספרו, ובאר שצריך להיות אוהב ה' כחולה ולקיים "פי חולת אהבה אני". ובתחלה צריך יראה ואחר כך באים לאהבה, כמו שכתבו "את ה' אלקיך תירא, ואחר כך נאמר "ואתו תעבד ובו תדבק". פי היראה הוא האמצעי שעוזר לאדם לפרש מהבלי עולם הזה ולבחור לדבק בה' יתברך.

העולם הזה למען האדם - פדי להנות בהם בני אדם, וישעל ידי הנאת האדם מהבריאה יודה לה' יתברך, אם כן מדוע צריך לפרש מהעולם הזה?

אלא שצריך לפרש מרדיפה אחר הבלי עולם הזה, ומה שאדם נהנה בלאו הכי באכילתו וכדומה יודה על כך לה' ויבוא מכה לאהבת ה'. ועלינו לדעת שהדבר שאנחנו לא רודף אחר הבלי עולם הזה, הוא מפני שלבו מלא בקפיית טובה עד שכל טובה שמקבל אפילו הגדולה ביותר אינה מספקת את לבו, ואינו שמח עד שמשיג טובה גדולה יותר כמה שיש לו, ועל כך נאמר "בטן ופשעים תחסר" - שתמיד מרגיש חסרון כמה שיש לו, ורודף אחר הבלי עולם הזה להשיג יותר ויותר.

תכלית הפרישות

נמצא שעקר הפרישות מהעולם הזה הוא לפרש מהקפיית טובה שיש לו כלפי הקב"ה, ויתבונן ויכיר בתסידים שה' עושה עמו. עד שיתחזק בו "צדיק אכל לשבע נפשו" - ישעל כל טובה ששמקבל, ולו הקטנה ביותר, ישמח ויודה על כך מאד לה', וכן יהיה מספק במה שיש לו ולא ירדף להשיג טובות והנאות גדולות יותר ממה שקבל, ומקפ באים למעלה הגדולה ביותר - אהבת ה', שהיא התכלית של כל עבודת ה'.

ובעל חובות הלבבות' הגיע לכל הדעת שכתב בספרו על ידי התבוננות במצוות ה' ובמעשי האבות ורועי ישראל הקדושים, שמשם הפיר שאין מעלה גדולה מאהבת ה', כפי שכתב

"הים ראה וינס", אמרו חז"ל (בר"פ ח) שבוזות יוסף שנס מהעברה, הים נס לקראת עצמותיו שעמדו שם ונקרע לבני ישראל, ולכאורה קשה, מדוע צריך לזכותו של יוסף הצדיק כדי שיגרע הים, הרי משה רבנו שהוא צדיק חי עמד שם וראוי שהים יגרע בזכותו, ובפרט שה' צוה אותו "נטה את ידך על הים וינקעהו"? אלא הדבר בא ללמד שיוסף הוא היה הצדיק הגדול שבש"טבים, וגם לוי סבו של משה היה צריך להיות כנוע תחתיו, ולא כמו שלוי עשה שהלה בעצתו של שמעון אחיו נגד יוסף.

ולפי זה יש לפרש את דברי המדרש הללו, שבוזות ארזו של יוסף נקרע הים - שמשוה בעצמו יקר את ארזו של יוסף והיה כאומר: 'סבי טעה והלה בעצת שמעון ולא בעצת ראובן שרצה להציל את יוסף'. ומלשה עשה על כך תשובה, והעריף את יוסף הצדיק ובוזות זה נקרע הים. כי דורו של יוסף הוא היה הצדיק הגדול במעלה, וכשם שהוא כלכל את בני דורו בגשמי, כך הוא היה זה שכלכלם ברוחני. אלא שבדורות הבאים ה' בחר בש"ט והודף, ביד ובגזעו אחריו, כמו שכתוב: "וימאס באהל יוסף ובש"ט אפרים לא בחר, ויבחר את ש"ט והודף".

מהי פרישות?

יוסף נקרא 'הצדיק' מפני שפרש מהבלי עולם הזה, ובעל החובות הלבבות וכמותו שאר בעלי המוסר קולמדים אותנו שכל אדם מוכר לפרש מהעולם הזה, וצריך להבין, מה הפרוש בכך שצריך לפרש מהעולם הזה, הרי הקב"ה ברא את

מתיקות קדשת ישראל

יותר על לבן מאשר כפאיש יעביר להם מסרים פאלו, מפני שהן יודעות שהאשה מבינה ללבן ולנסיונותיהן מה שהאיש אינו מבין. וכיון שכן, האשת חבר שהיא יראת ה', היא כדגמא אישית עבור בנות ישראל השומעות את לקחה להתעלות על ידה.

לאלה בינה

ויאברהם אבינו: למד האדם הנצרך לקה, שגם אם נדמה לו שאשתו אינה אשה משקלת כל כך כדי לחנך או ליעץ עצות טובות לנשים בכל תחום שהוא בגשמי וברוחני - יגים בה מה שאמרו חז"ל (ב"מ טו): 'אתה גוצא, גחין ותלחש לה'. כלומר, אם אתה רואה שאשתך נמוכה בדעת, תתכופר לרמה שלה ותלמד אותה דעת באופן שתכשיר אותה לסייע ולחנך.

וגם בדורותנו שמענו על אשת החנוף הדגולה מרת שרה שנירר ז"ל, שמעכה בעצמה מול בנות

תהלים ח), ומאברהם היא קבלה דעת שעמו גרה את הנשים.

מי מבין ללבן?

ולכאורה, מדוע אברהם לא גיר גם את הנשים, הרי בודאי הוא היה גדול יותר משנהר? אלא אברהם רצה ללמד בזה את כל צאצאיו, שמשפון שהאשה הנה בעלת טבעים שונים משל האיש - וכמו שאמרו חז"ל (שבת סב): 'נשים עם בפני עצמן הן' - לכן דוקא אשת חבר שהיא פחבר (שבוטות ל), היא מכשרת ביותר להדריך את בנות ישראל באופן הנעלה יותר מן האיש, על ידי שהיא דולה מבעלה החבר חכמה של מדות טובות ויראת שמים, ומשקה זאת לילדיה ולחברותיה.

וכשבנות ישראל שומעות מאשת חבר דברי חזק בצניעות ובריאת שמים, דברה מתקבלים

"אז ישיר משה וגני ישראל... ותען להם מרים", פרש רש"י: 'משה אמר שירה לאנשים, ומרים אמרה שירה לנשים'. פיוצא בזה בבזת מצרים, הקב"ה צוה את משה: "דבר נא באזני העם וישאלו איש מאת רעהו ואשה מאת רעותה כלי כסף וכלי זהב". מפסוקים אלו אנו למדים לכל תחום - שהקב"ה חפץ שכל פעלה שכולה להעשות לאיש על ידי אנשים ולאשה על ידי נשים, יש לנהג כך ולא בהפך.

וכמו כן, על אברהם ושרה אמרו חז"ל (בר"ר לט י): 'אברהם היה מגיר את האנשים ושרה מגירת את הנשים'. וזאת, על ידי ששרה היתה שומעת תמיד את דברי בעלה הגדול, כמו שכתוב "ושרה שמעת פתח האהל" - שפיון שהקשיבה לדברי בעלה המלאכים, קל וחומר שהקשיבה לדברי בעלה הגדול במדרגתו מן המלאכים (עי' מדרש שו"ט

ישראל וחנוכה אותו. ומוזב גרמין (שמית לה ח), שפנה היה בזמן המשפון, שהיה משפון נוסף המיעד רק לנשים, וכן בבית המקדש תקנו תקנה גדולה לעשות שם עזרת הנשים.

משפון הנשים

ויזן הסתם מן הנביאה היה מלמדת את הנשים ב'משפון הנשים' וראתה ש'שקבלה מאחיה מנהיגי הדור, משה ואהרן. ולפי זה! תבאר מה שהמתינו למררם שבעה ימים עד שתתפרא מצרעתה (סוטה ט) - משהו שהיתה מנהיגה

לכן, החכם משפיל לשמור על הרחקה והפרדה פראוי בין גברים לנשים, ובפרט בתוך משפחה - ששפאדם מתארח בבית חמיו או בבית הזריו ידע לשמור את עניו מהיבט בקרובות משפחה הזרות עבורו, גיטיות וכדומה. וכן לשמור עצמו מלשוחח עימהן, מפני שבתוך המשפחה היצר גדול יותר והסכנה גדולה שבעתים מנשים זרות, מפני שפמיר אותו ולבו גם בקו ביחס לנשים זרות, ששל כגון דא מצינו בכמה מקומות שהחמיו חז"ל לשמור על הרחקה ותרה.

את נשות ישראל. כי זכות שהמתינה לראות בישועת משה, כשנשלח ליאור בתבה, זכה אותה ה' להנהיג את נשות ישראל, ובזכות זה המתינו לה שתתפרא מצרעתה.

וחובת ההפרדה בין נשים לגברים הוא דבר שהשכל מחיבו, עד שאפלו אמות העולם מבינים זאת. כמו שפצינו בצחשורוש הרשע, שעשה מיתה נפרד לנשים ומיתה נפרד לנשים, כמו שפתיב "גם ושתיה המלכה עשתה מיתה נשים בית המלכות אשר למלך אחשורוש".

מדוע שר התורה חמק לבית?

(ב"ב י, א), מנה את שרה אשתו לגיר את הנשים ולא עשה זאת בעצמו פנ"ל, בכדי ללמדנו שכל אדם צריך להזהר בכה.

והנהגה זו שכת גם בשאר ענינים, בפרט בצרכי רפואה, וכפי שפסק מורי ורבי פוסק הדור מן בעל שבט הלוי זצוק"ל (ח"ג סי' קפו, וכן ח"ד סי' קסז ועוד), שהאיש ילך לרופא והאשה תלך לרופאה. וזעק שם 'על הפרצה שיש בחומות הדת והצניעות - שהנשים מסירות את מסוה הבושה והולכות לבקר אצל רופא לצרף ושללא לצרף, ולב הרופאים גם בהן' וכו', וסיים שם בפעורת הדפנות' פעניו הנהגת הצניעות, ע"ש.

ובפרט שפיים בתחום הרפואה ישנם גם רופאים וגם רופאות, וכמו כן 'אכשור דרא' בשאר התחומים כולל במערכת החנופה של בני ובנות ישראל, שישנם גם אנשים וגם נשים שהם מומחים פאחד בתחומים אלו. ועל פיוצא בזה אמרו חז"ל (הלוי ד) את הכלל: 'כל מקום שיש לפני האדם אסור והתר, אינו עוזב את ההתר ובוחר באסור'.

ולא הבינו מדוע מן חמק לביתו, וכמותם גם בני האג לא הבינו זאת. עד שפעבר כמה דקות פאה הרבנית ז"ל אשת חבר למרן שליט"א (להבדיל בין החיים לחיים). וקראה לאותה אשה אל תוך הבית, והסבירה לה שפנן מנע מלשוחח עם נשים, ונשים שפמבקשות לשאל דבר מה נגשות אליה. ואכן היא שמעה את שאלתה והשיבה לה, פדרפה שהיתה מקבלת את הנשים ומברכת אותן, ונהנו ממנה עצה ותשיה על פי מה שקבלה מפעלה הגדול.

מעשה זה מלמד אותנו לקח רב, שאם אדם קדוש וגדול הרחוק מפתויי היצר, נזהר כל כך מלשוחח עם אשה, מה יגידו אובי הקיר - כל אדם שפתויי היצר קרובים יותר ללבו, שפודאי צריך הרחקה מנשים בכל תחום שהוא.

מי גדול מאברהם אבינו?

וגם אדם שפבו שהוא חזק ולא יפל ביד היצר, מפנע מכה וילמד מאברהם אבינו שעל אף רום מעלתו וקדשותו וגדולה, שלא שלט בו יצר הרע

(המשפון לפאמיר הקודם) דידה הנה עבדא, שפלני פשלושים שנה, פאחת הפעמים שהופעתי בביתו של רשכבה"ג מרן שר התורה ר' חיים קנינסקי שליט"א בכדי להועץ אתו בלמוד, הוא ישב במקומו הידוע - פסמוה לגרם המדרגות העולות לביתו, כשהשלתית קטן מהדרת את מראהו המתנתי פפרוזדור הבית עד שסיים להשיב לשואלים.

לפתע הגיעו לפניו אברה עם אשתו, ואני עינתי היטב במרן לראות את הנהגתו במקרה כזה. והנה שפמרן הבחין שאשה עומדת לפניו, הוא הסב את פניו בכדי שלא לראותה. והאשה שלא הבינה שפמרן מקפיד בכה מאד, החלה לומר את שאלתה. באותו רגע מרן קפץ מפסאו כמי שהקישו נחש, שפעניו מוטות ארצה, וחמק לתוך ביתו.

שאלות - לרבנית!...

היה ברור היטב מה היתה סבת פהלתו של מרן שליט"א, אף לפליאתי רבים מהעומדים תמהו

חדדים מתוקים

- א. מהי הברכה שהיא מעין ברכה האמצעית על הפאכלים? ב. מדוע האשה משולה לשיכנה? ג. מדוע הם נקרא דוקא בזכות יוסף הצידיק ולא בזכות משה רבנו? ד. מהו משפון הנשים, ומי היתה מורת הדרך שם? ה. מה מלמדנו הדרך שאברהם גיר את האנשים ושרה גירה את הנשים?
- התשובות מונחות בתוכן גליון זה. את התשובות ניתן לשלוח בימי השבוע הבא לכתובת האי-מייל: www.gmail.com/7885595 או בהודעה קולית בקו 'קול מתוק'. במספר 073-313-4395. בצירוף שם כתובת וטלפון שם הזוכה מפרשת וארא: אריה ציינסקי, ירושלים.

המשך מתיקות הניסים

שלו על מנת לעמד אתו בקשר להחזרת החוב, ונפרדנו לשלום.

חזרתי לביתי ומיד ערכת את קניתי הרהיטים. שעברה ברור ה' בהצלחה גדולה. ולאחר החתונה השתדלתי לצבור כסף אך היה קשה לי מאל להגיע לסכום משמעותי על מנת להשיב לר' מיכאל, ורק פעבר כשלתה חדשים הצלחתי לחסוך כחמש מאות שקלים, ואז התקשרתי לר' מיכאל אלא שהטלפון היה לא זמין. חשבתי לעצמי שיתכן שקעת הטלפון שלו מכה וכדומה, נסיתי גם יותר מאחר מספר פעמים והטלפון לא זמין. חשפתי מאד שלא אקבל בעון גול, כי אמנם אני נתתי לו את כל הפרטים שלי: כתבת מגורים, מספר טלפון וכו', אבל לי אין שום פרטים שלו מלבד שמו הפרטי ומספר הטלפון שקבלתי ממנו. כמובן, המשכתי לחסוך כסף מתוך תקוה שאשיג אותו ואשיב לו את החוב.

והנה כשהשלמה שנה לנשואי, פאשר כבר בחסד ה' זכיתי בקו בבור, ערכת מסכה קטנה בבית. והנה, תוך כדי שאני שר לה' שירי הודאה, אני מקבל שיחת טלפון ממספר לא מכה, ועל הקו מדבר ר' מיכאל. מיד אמרתי לו 'כמה טוב שהתקשרת, אני ממש מטרד מכה שלא השגתי אותך עד כה'...

אבל ר' מיכאל דבר כשבבת צחוק נשמעת מבצע לטלפון, ואמר 'אני מאטער שגרמתי לך אי נעימות, וצטביר לך - מראש ננתי לך מספר לא נכון שלי, שניתב בספרה אחת בשביל שלא תשיג אותי, כי כננתי היתה שלא לקחת ממך את הכסף חזרה, אלא לשלם את החוב הזה עבורך מכספי המעשרות שלי. ומפני